

แนวปฏิบัติที่ดี

เพื่อยุติปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษา

แนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง: “2 networks, 2 areas for Zero violence”

- คณะผู้จัดทำ:
1. รศ.พ.ต.อ. โสรัตน์ กลั้ววิลา
  2. รศ.พ.ต.อ.หญิง ดร.กัญญ์ฐิตา ศรีภา
  3. ผศ.พ.ต.ท.ดร. อีรุฒิ นิลเพ็ชร
  4. ผศ.ดร. พชรพี ทูมมาพันธ์

หน่วยงาน: คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

1. ประวัติคณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางด้านวิชาชีพตำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบุคลากรในวิชาชีพตำรวจ ตามความต้องการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน การวิจัย การฝึกอบรม และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม โดยเน้นทักษะความเชี่ยวชาญด้านการบังคับใช้กฎหมายและวิชาชีพตำรวจเป็นสำคัญ ทั้งนี้ โรงเรียนนายร้อยตำรวจมีอำนาจในการแบ่งส่วนราชการภายในโรงเรียน ตามมาตรา ๘ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในมาตรา 7 ซึ่งต่อมาได้มีการจัดทำประกาศของโรงเรียนนายร้อยตำรวจขึ้นและประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เมื่อ 6 กันยายน 2552 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการเป็นคณะ สถาบัน ศูนย์ หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ.2552 โดยแบ่งหน่วยงานภายในตามหน้าที่ภารกิจเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายปกครองและการฝึก ฝ่ายวิชาการ

จากการแบ่งส่วนราชการข้างต้น คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ อยู่ในส่วนของฝ่ายวิชาการ รับผิดชอบด้านการให้ความรู้ทางวิชาการต่างๆ เช่น การเรียนการสอน การวิจัย การฝึกอบรม และการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ซึ่งแต่เดิม คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นส่วนวิชาสังคมศาสตร์และทั่วไป ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกองบังคับการวิชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ต่อมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคำสั่งปรับปรุงโครงสร้างโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ลงวันที่ 7 กันยายน 2554 โดยได้ยกฐานะส่วนวิชาสังคมศาสตร์เป็นระดับกองบังคับการ ในนาม “คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ” มีคณบดีเป็นหัวหน้าหน่วยงาน มีหน้าที่จัดการศึกษาในวิชาทางด้านสังคมศาสตร์ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจมาตั้งแต่บัดนั้น

วิสัยทัศน์ (Vision)

บูรณาการศาสตร์และองค์ความรู้ที่สำคัญของคณะ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความเป็นเลิศด้านวิชาชีพตำรวจ และมุ่งสู่สากล

พันธกิจ (Mission)

1. ผลิตบุคลากรในวิชาชีพตำรวจตามความต้องการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยการประยุกต์ใช้ศาสตร์และองค์ความรู้ที่สำคัญของคณะ
2. พัฒนาและจัดการองค์ความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพและสังคม และก้าวไปสู่ความเป็นสากล
3. ปูปลูกฝังคุณธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพผู้บังคับใช้กฎหมาย สร้างและพัฒนาจิตสำนึกทางสังคม

4. ประยุกต์ใช้ศาสตร์และองค์ความรู้ที่สำคัญของคณะเพื่อให้บริการทางวิชาการแก่สังคม
5. ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมที่มุ่งความเป็นไทย
6. พัฒนาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาสตร์

อัตลักษณ์ (Identity)

ตำรวจคุณธรรม นำวิชาชีพ พร้อมรับใช้ประชา

เอกลักษณ์ (Uniqueness)

1. ผลิตตำรวจคุณธรรม เชี่ยวชาญมวลชนสัมพันธ์ และพร้อมสู่สากล
2. สร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านอาชญวิทยาและการบังคับใช้กฎหมาย

ภารกิจหลัก

ให้การศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและผลงานทางวิชาการ การบริการทางวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

เป้าหมายการดำเนินงาน

1. ให้การศึกษาตามหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจและการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ประจำสร้างผลงานวิจัย และผลงานทางวิชาการเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานอื่น ๆ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการให้บริการทางวิชาการเพื่อพัฒนาชุมชน และให้ความรู้ทางวิชาการแก่หน่วยงานภายนอก
4. การส่งเสริมและอนุรักษ์คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยให้กับนักเรียนนายร้อยตำรวจ นักเรียนอบรม รวมถึงข้าราชการตำรวจในสังกัด

2. ที่มาและความสำคัญ

การใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาในสังคมไทย ยังคงเป็นปัญหาเรื้อรังที่มีมาเนิ่นนานและทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น โดยจะเห็นข่าวการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ทั้งระหว่างนักเรียนนักศึกษาสถาบันเดียวกัน และระหว่างนักศึกษาต่างสถาบัน ซึ่งแม้จะมีความพยายามแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาก็ไม่มีท่าทีว่าจะลดน้อยลงไปง่าย ๆ จึงทำให้เกิดประเด็นคำถามในสังคมว่า ควรจะมีแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างไร จึงจะช่วยลดหรือยุติปัญหาดังกล่าวนี้ได้ ซึ่งปัญหาที่น่าเป็นห่วงในปัจจุบันคือ มีผู้ก่อเหตุรุนแรงที่มีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ รวมถึงพฤติกรรมรุนแรงต่าง ๆ นี้ นำไปสู่ผลกระทบที่ร้ายแรงขึ้นได้ง่าย มีโอกาสที่จะก้าวสู่การเป็นอันตรายหรือกลายเป็นผู้กระทำผิดได้ ซึ่งจากการติดตามข้อมูลผลการวิจัยของโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ที่ทำการสำรวจกลุ่มเด็กและเยาวชน 150,000 คนทั่วประเทศ พบว่า เด็กนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ทั้งในระดับมัธยมศึกษา ปวช. และ ปวส. ตกอยู่ในวังวนของการใช้ความรุนแรง การใช้กำลังระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ประมาณ 1 ใน 10 หรือประมาณ 700,000 คน จากจำนวนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ปวช. และ ปวส. ทั้งหมด และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น (โพสทูเดย์, 2556) แสดงให้เห็นถึงปัญหาสำคัญของเด็กและเยาวชนในระบบการศึกษาที่ยังคงมีการใช้ความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีการบัญญัติมาตรการแก้ไขปัญหาเกิดขึ้นเรื่อยมา แต่ปัญหาดังกล่าว ยังไม่มีทีท่าว่าจะลดน้อยลง และที่น่าวิตกคือ มีผู้ก่อเหตุรุนแรงที่มีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ

จะเห็นว่า ปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา เป็นประเด็นปัญหาที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังและเร่งด่วน เนื่องจากนักเรียนนักศึกษาเป็นผู้ที่ต้องได้รับการขัดเกลาเพื่อเป็นทุนมนุษย์ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งหากไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีศักยภาพที่เพียงพอและสร้างสรรค์ การพัฒนาประเทศก็ยากที่จะขับเคลื่อนไปได้อย่างสมบูรณ์ เห็นได้จาก จุดเน้นหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) คือ การเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกช่วงวัย เน้นการพัฒนาคนให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพสูง รวมถึงการหล่อหลอมให้มีค่านิยมที่ดีทางสังคม มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามร่างแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2564) ที่มีเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งคือ การพัฒนาให้เด็กและเยาวชนมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีความแข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสำนึกความเป็นพลเมือง กล้าคิดและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2560) ซึ่งในกรณีการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา จำเป็นต้องดำเนินการป้องกันและแก้ไขด้วยความจริงจังและเป็นระบบ

จากสภาพปัญหาและความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น การดำเนินการในครั้งนี้นี้จึงมุ่งประเด็นไปที่การค้นหาแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นกระบวนการที่สอดคล้องกับกระบวนการ PDCA มุ่งเน้นให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีหรือกระบวนการต้นแบบ เพื่อนำไปใช้ในสถานศึกษาต่างๆ ให้เกิดการเรียนรู้ในการป้องกันแก้ไขปัญหายังเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพในการดำเนินการยิ่งขึ้น เป็นการบูรณาการงานวิจัยสู่การบริการวิชาการเพื่อการพัฒนาให้นักเรียนนักศึกษา โดยเน้นไปที่สถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา เนื่องจากยังคงพบว่ามีเหตุการณ์ในการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาอยู่ ในขณะที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาก็ให้ความสำคัญกับปัญหานี้เป็นอย่างมาก เห็นได้จากการมีมาตรการในการป้องกันปัญหาที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรม ดังนั้น การดำเนินการในครั้งนี้จะเข้าไปเสริมมาตรการที่ดำเนินการอยู่ โดยมีเป้าหมายที่ท้าทายคือ การนำองค์ความรู้และต้นแบบที่ได้จากการกระบวนการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแพร่หลายทั่วประเทศ เพื่อยุติการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2560). *ร่างแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560-2564)*. สืบค้นจาก <http://dcy.go.th>.
- โพสทูเดย์. (22 ตุลาคม 2556). กรมสุขภาพจิตหวั่นเด็กซึมซบ “ทองเนื้อเก้า”. สืบค้นจาก <https://www.posttoday.com>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)*. สืบค้นจาก <http://www.nesdb.go.th>.

3. วัตถุประสงค์

การดำเนินการในครั้งนี้นี้เน้นให้ได้ต้นแบบเชิงกระบวนการ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการในสถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- (1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา
- (2) เพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา

(3) เพื่อพัฒนากระบวนการต้นแบบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษา ร่วมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่เลือกเป็นต้นแบบ

(4) เพื่อนำต้นแบบเชิงกระบวนการไปดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของ นักเรียนนักศึกษา ในสถานศึกษาอาชีวศึกษากลุ่มเป้าหมาย และถอดบทเรียนผลสำเร็จในการดำเนินการ

4. แนวทางการดำเนินการตามหลัก PDCA

การดำเนินการตามกระบวนการ PDCA 2 วงรอบดังนี้

4.1 กระบวนการ PDCA วงรอบแรก: พัฒนาการต้นแบบ

กิจกรรมหลักคือ (1) การศึกษาสภาพปัญหา (2) การถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดี และ (3) การพัฒนา กระบวนการต้นแบบในการป้องกันและแก้ไขปัญหา

4.1.1 พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษาและถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดี ได้แก่ สถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา จำนวน 3 แห่งในเขต กรุงเทพมหานคร โดยเลือกพื้นที่ที่เคยมีหรือกำลังมีเหตุการณ์การใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน และมี กิจกรรมหรือการดำเนินการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงอย่างชัดเจน รวมถึงมีการประสาน เครือข่ายในการร่วมดำเนินการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรง กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร ครู เด็กนักเรียนและผู้ปกครอง จากสถานศึกษาพื้นที่เป้าหมาย จำนวนทั้งสิ้น 33 คน แบ่งเป็น

(1) ผู้บริหารหรือผู้แทนผู้บริหารจำนวน 1 คนต่อ 1 สถาบันการศึกษา รวม 3 คน

(2) ครูแนะแนว/ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น จำนวน 5 คนต่อ 1 สถาบันการศึกษา รวม 15 คน

(3) นักเรียนที่มีหรือเคยมีพฤติกรรมรุนแรง (จากการคัดเลือกของครู) จำนวน 5 คนต่อ 1 สถาบันการศึกษา รวม 15 คน

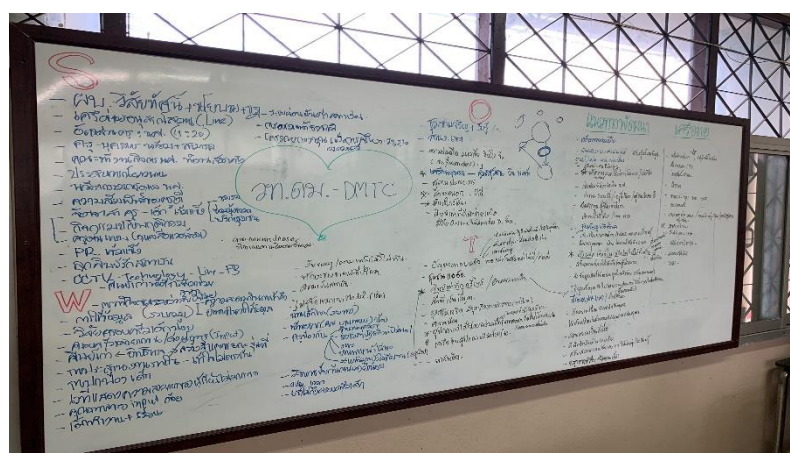
ส่วนสถานศึกษาที่เลือกเป็นต้นแบบในการพัฒนากระบวนการต้นแบบในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา เลือกจากสถานศึกษา 1 ใน 3 แห่ง (วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง) โดย พิจารณาจากความพร้อมในการดำเนินการตามกระบวนการ PDCA และมีศักยภาพในการร่วมพัฒนากระบวนการ ต้นแบบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน จำนวนรวม 20 คน ร่วมกับหน่วยงาน/บุคลากร/องค์กร ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลในเชิงบูรณาการการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือ สถานศึกษาเครือข่าย สำนักงาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) ตำรวจ ทหาร สถานพินิจฯ กรมกิจการเด็กและเยาวชน สถาบันสุขภาพจิตเด็ก และวัยรุ่นราชนครินทร์ สำนักงานเขต ตัวแทนชุมชน และตัวแทนสื่อสารมวลชน อีกจำนวนประมาณ 20 คน รวม ทั้งสิ้นประมาณ 40 คน

4.1.2 การดำเนินการตามกระบวนการ PDCA เพื่อพัฒนากระบวนการต้นแบบ

(1) **ขั้นเตรียมการเพื่อรวบรวมข้อมูลในการพัฒนากระบวนการต้นแบบ** โดยกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ การศึกษาสภาพปัญหา และการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดี กิจกรรมสำคัญได้แก่ (1) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กลุ่มผู้บริหาร/ผู้แทน และนักเรียนนักศึกษา (2) สนทนากลุ่ม (Focus group) กลุ่มครู และ (3) วิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ รูปแบบ และเงื่อนไขในการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา และวิเคราะห์ผลการ ถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามาของสถานศึกษาทั้ง 3 แห่ง

(2) **ขั้นวางแผน (Plan: P)** โดยร่วมสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาที่ใช้เป็นต้นแบบใน การพัฒนากระบวนการต้นแบบ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็ก

และเยาวชนของสถานศึกษานั้น จากนั้นร่วมกันวางแนวทางที่เหมาะสม โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ สุนทรียสนทนา และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ขั้นตอนสำคัญประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์ตนเองตามสภาพจริง เกี่ยวกับการป้องกัน และแก้ไขปัญหาค่าการใช้ความรุนแรงของเด็ก โดยใช้ SWOT analysis และ (2) ร่วมกำหนดแนวทาง ได้แก่ การเสริมจุดแข็งในการดำเนินการทั้งในเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหา และการบูรณาการความร่วมมือภายในวิทยาลัย การแสวงหาโอกาสในการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งในเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหา การกำจัดและแก้ไขจุดอ่อนในการดำเนินการของวิทยาลัยทั้งในเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหา และการจัดการปัญหาอุปสรรคที่อาจมีผลต่อการดำเนินการและการบูรณาการความร่วมมือเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาค่า

(3) **ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do: D)** โดยดำเนินการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ และตามขั้นตอนที่กำหนด โดยคณะกรรมการทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้น และกำกับดูแล ให้ผู้ร่วมปฏิบัติร่วมกันคิด ปฏิบัติ สังเกตผลและสะท้อนผลในแต่ละกิจกรรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงแนวทางให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการนำไปใช้ได้ กิจกรรมประกอบด้วย

- ▶ การประสานงานเครือข่ายเพื่อร่วมป้องกันแก้ไขปัญหาค่า

► การคัดกรองนักเรียน นักศึกษา กลุ่มเสี่ยง โดยใช้แบบประเมินความคิดเห็นทางสังคมสำหรับวัยรุ่น (ASV-10) และ แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงสำหรับวัยรุ่น (ARB-12)

ASV-10

แบบประเมินความคิดเห็นทางสังคมสำหรับวัยรุ่น ฉบับ 10 คำถาม (Adolescent Social View Scale-10 items; ASV-10)

ชื่อ.....นามสกุล.....

ปีที่.....สาขา.....

คำนิยามทางสังคมเป็นความคิดเห็นส่วนบุคคล อาจมีความแตกต่างกันได้ การทำความเข้าใจในสิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวของท่าน

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา

ข้อ	คำถาม	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2 ไม่เห็น ด้วย	3 เห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วย พอๆ กัน	4 เห็น ด้วย	5 เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	ใครมาดูหมิ่นสถาบันต้องตอบโต้กลับ เพื่อรักษาศักดิ์ศรี					
2	การมีเรื่องกับสถาบันอื่นตามธรรมเนียมสืบต่อกันมา เป็น การแสดงถึงความภาคภูมิใจต่อสถาบัน					
3	ลูกผู้ชายอาชีพะ ต้องตอบโต้แบบ "ตาต่อตา ฟันต่อฟัน"					
4	ความคิดเห็นเรื่องการเป็นอริกับสถาบันอื่นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง					
5	การโต้กลับเป็นการแสดงออกถึงการมีศักดิ์ศรี					
6	คำนิยมเรื่องการเอาคืนเป็นสิ่งที่ถูกต้อง					
7	พร้อมที่จะมีเรื่องมีราว และใช้ความรุนแรง					
8	การทำร้ายฝ่ายตรงข้ามไม่ใช่เรื่องผิด					
9	พยายามทำทุกอย่างเพื่อให้เพื่อนยอมรับ แม้ว่าต้องมีเรื่อง กับผู้อื่น					
10	การมีเรื่องมีราวทำให้เป็นที่ยอมรับเข้าไปอยู่ในกลุ่ม					

คะแนนรวม =

แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงสำหรับวัยรุ่น ฉบับ 12 คำถาม
(Adolescent Risk Behavior-12 items; ARB-12)

ชื่อ.....นามสกุล.....

ปีที่.....สาขา.....

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา

ข้อ	คำถาม	0 ไม่เคย ทำเลย	1 ทำนานๆ ครั้ง	2 ทำเป็น บางครั้ง	3 ทำค่อนข้างบ่อย	4 ทำเป็นประจำ
1	พกพาอาวุธ หรือวัตถุ เพื่อทำร้ายคนอื่น					
2	พกอาวุธ หรือวัตถุ เพื่อป้องกันตัว					
3	อยู่ในเหตุการณ์ทะเลาะวิวาท					
4	ถูกแย่งชิงหรือถูกทำลายทรัพย์สิน					
5	จัดหาสารเสพติดให้ผู้อื่น					
6	ประกอบอาวุธใช้เอง					
7	ฆ่า หรือทรมานสัตว์					
8	ล้วงเงินผู้อื่นทางเพศ					
9	อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ใช้สารเสพติด					
10	สนิทกับเพื่อนที่จัดหาสารเสพติดให้ผู้อื่น					
11	คบกับเพื่อนที่ถูกพักการเรียน					
12	คุ้นเคยกับเพื่อนที่หนีออกจากบ้าน					

คะแนนรวม =

- การพัฒนาครูที่ปรึกษา เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา

► การจัดทำแผนปฏิบัติการสำหรับปีการศึกษาถัดไป เพื่อความต่อเนื่องในการป้องกันแก้ไข ปัญหา โดยกำหนดเป็นกรอบแนวทางดำเนินโครงการ “DMTC for Zero Violence” ครอบคลุม 4 กิจกรรม ได้แก่ ใช้ข้อมูลเสริม-เติมเต็มช่องว่าง-สร้างเครือข่ายพัฒนา-จิตอาสาสร้างสรรค์สังคม

กิจกรรมที่ 1 ใช้ข้อมูลเสริม ได้แก่ การคัดกรองนักเรียนนักศึกษา การสร้างฐานข้อมูลคัดกรอง และจัดกลุ่มนักศึกษาที่มีทัศนคติและพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรงตามระดับความเสี่ยง เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการเฝ้าระวังและกำกับติดตามพฤติกรรมได้อย่างต่อเนื่อง และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ดูแลระบบฐานข้อมูล

กิจกรรมที่ 2 เติมเต็มช่องว่าง เป็นการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทัศนคติ และปรับพฤติกรรมเพื่อป้องกันปัญหาการใช้ความรุนแรง โดยเชิญวิทยากรภายนอกให้ความรู้และฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

กิจกรรมที่ 3 สร้างเครือข่ายพัฒนา โดยการจัดประกวดโครงการ “คนดีสร้างสรรค์ ช่วยเหลือสังคม” โดยให้นักศึกษาส่งโครงการเข้าร่วมประกวด ตัดสินโดยคณะกรรมการจากภายในและภายนอกสถาบันที่เป็นเครือข่ายความร่วมมือป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักศึกษา และสร้างข้อตกลงร่วมกันกับหน่วยงานเครือข่าย ที่จะส่งเสริมผลักดันให้นักศึกษานำโครงการไปสู่การปฏิบัติจริงในชุมชนหรือสังคม

กิจกรรมที่ 4 จิตอาสาสร้างสรรค์สังคม ส่งเสริมและผลักดันให้นักศึกษาที่ชนะการประกวดในกิจกรรมที่ 3 นำโครงการไปสู่การปฏิบัติจริง โดยความร่วมมือของหน่วยงานเครือข่ายที่ได้สร้างข้อตกลงร่วมกันไว้ และกำกับติดตามการดำเนินโครงการของนักศึกษา

ในขั้นปฏิบัติการนี้ คณะทำงานดำเนินการตามแผน ร่วมไปกับการสังเกตและทำความเข้าใจกระบวนการดำเนินการ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการ และเก็บรวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เพื่อวิเคราะห์และสรุปเป็นแนวทางในป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา

(4) ขั้นตรวจสอบ (Check: C) ดำเนินการผ่าน 2 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 คณะทำงานร่วมกับสถานศึกษาต้นแบบ ร่วมกันสะท้อนคิดเพื่อสรุปเป็นบทเรียนที่เกิดจากการดำเนินงาน เน้นการนำสิ่งที่ยังไม่ได้คำตอบแน่นอนมาแลกเปลี่ยนในกลุ่ม การเชิญชวนให้สะท้อนคิดที่ว่าแต่ละคนได้ค้นพบอะไร กำหนดข้อสรุปและพิจารณาสิ่งที่จะนำไปปฏิบัติต่อไป (ถ้ามี) ใช้การถอดบทเรียน และสุนทรียสนทนา โดยประเด็นสำคัญในการตรวจสอบและสะท้อนคิด ได้แก่

- สิ่งที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา จากการร่วมดำเนินการ
- สิ่งที่ดำเนินการ ดีหรือไม่ดีอย่างไร เพราะอะไร ได้แก่ การคัดกรองนักเรียนนักศึกษา การพัฒนาครูที่ปรึกษา และการดำเนินการตามแผนระยะยาวในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน (DMTC for Zero Violence)

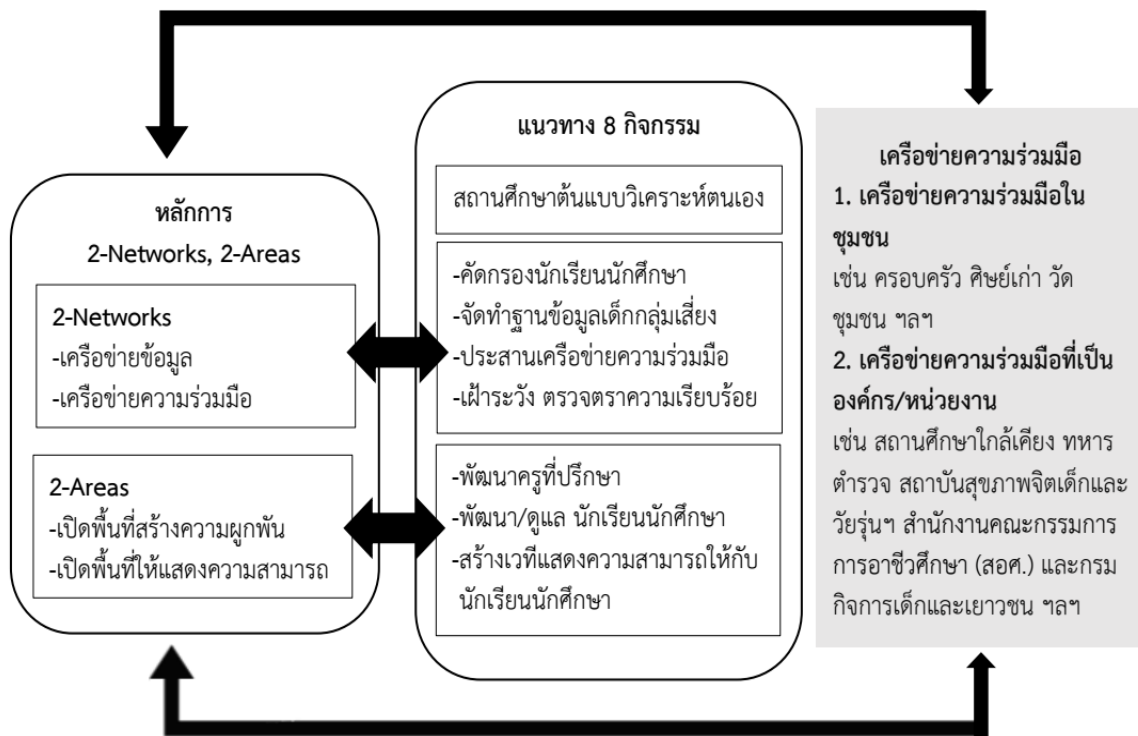
- ร่วมเสนอแนะแนวทางในการนำผลหรือข้อสังเกตที่ได้จากการดำเนินงานไปใช้ประโยชน์หรือปรับปรุงแนวทางปฏิบัติต่อไป

จากนั้นคณะทำงานนำผลการวิเคราะห์การดำเนินงานและผลการสะท้อนคิด มากำหนดเป็นกรอบแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา เพื่อดำเนินการตรวจสอบอีกครั้งในกิจกรรมที่ 2

กิจกรรมที่ 2 คณะทำงาน ร่วมกับสถานศึกษาต้นแบบและเครือข่ายที่เข้าร่วมดำเนินงาน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวิพากษ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการนำผลงานไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งสิ้น 20 คน เพื่อประเมินความถูกต้องทางทฤษฎีและประเมินความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ของกรอบแนวทางฯ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข และการขับเคลื่อนขยายผลต่อไป

(5) **ขั้นดำเนินการ/ปรับปรุงแก้ไข (Act: A)** คณะทำงานนำข้อเสนอแนะจากขั้นการตรวจสอบ มาปรับปรุงกรอบแนวทางฯ และกำหนดเป็นต้นแบบเชิงกระบวนการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา (Protocol) ประกอบด้วยหลักการในการดำเนินการ คือ “2 Networks, 2 Areas” และ 8 กิจกรรมในการดำเนินการที่สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว สรุปได้ดังภาพ

ภาพแสดงหลักการ “2 Networks, 2 Areas” และแนวทาง 8 กิจกรรมสำหรับสถานศึกษา เพื่อการป้องกันแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษา

4.2 กระบวนการ PDCA วงรอบที่ 2: ขับเคลื่อนขยายผลกระบวนการต้นแบบ

4.2.1 พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมาย เป็นวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ได้แก่ พื้นที่ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร จังหวัด ปทุมธานี และจังหวัดสมุทรปราการ โดยเลือกจากวิทยาลัยอาชีวศึกษา 9 แห่งที่เข้าร่วม “โครงการกองทุนการศึกษา” ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำริที่เน้นการพัฒนาสถานศึกษาต้นแบบในการสร้างคนดีสู่สังคม ส่วนกลุ่มเป้าหมายแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

(1) กลุ่มเป้าหมายในสถานศึกษา ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารของสถานศึกษาทั้ง 9 แห่ง จำนวนแห่งละ 1-2 คนต่อ รวมทั้งสิ้น 9-18 คน และกลุ่มครูของสถานศึกษา จำนวนแห่งละ 8-10 คน รวมทั้งสิ้นประมาณ 72-90 คน รวมถึงกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่เข้าร่วมการวิจัย ขึ้นอยู่กับการออกแบบกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาที่สถานศึกษาแต่ละแห่งดำเนินการ โดยกำหนดในเบื้องต้น ต้องมีนักเรียนนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาไม่ต่ำกว่า 20 คน (โดยมีศิษย์เก่า หรือผู้ปกครองเข้าร่วมด้วยตามความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรม)

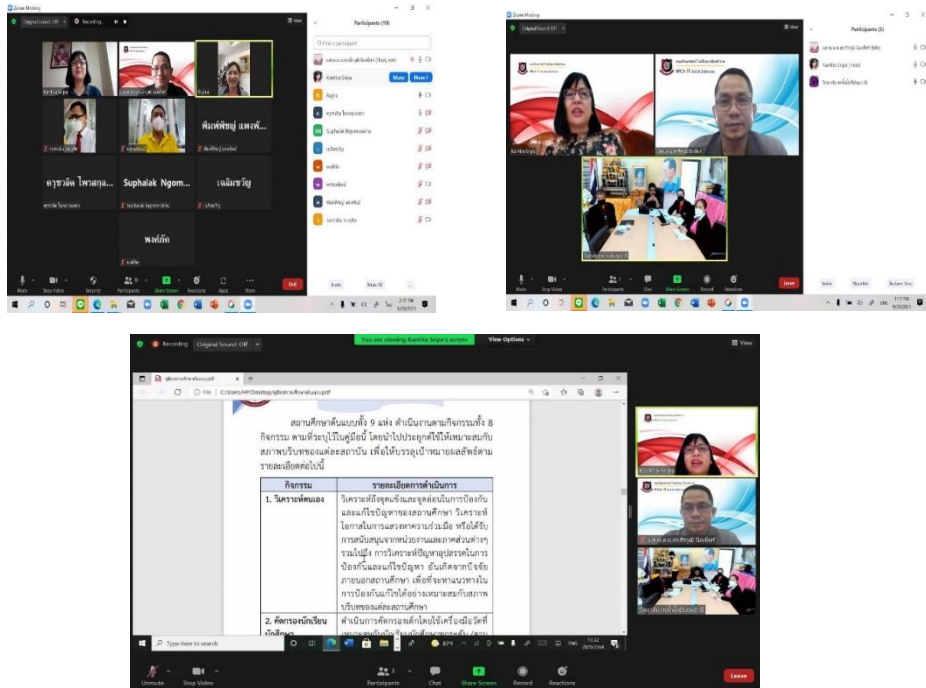
(2) กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ ตัวแทนจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาต่าง ๆ ที่เป็นเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมพฤติกรรมอันดีของนักเรียนนักศึกษาหรือเครือข่ายเฝ้าระวังการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ตำรวจ ทหาร กรมกิจการเด็กและเยาวชน สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ สำนักงานเขต ตัวแทนชุมชน และตัวแทนจากสื่อสารมวลชน รวมประมาณ 20 คน

4.2.2 การดำเนินการตามกระบวนการ PDCA เพื่อขับเคลื่อนขยายผลกระบวนการต้นแบบ

(1) **ขั้นเตรียมการ** โดยดำเนินการคัดเลือกวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 9 วิทยาลัย และจัดประชุมเตรียมความพร้อมให้แก่ 9 วิทยาลัยร่วมกับผู้แทนสำนักงานการอาชีวศึกษา (สอศ.) เพื่อชี้แจงการดำเนินการตามกระบวนการต้นแบบ ตามหลักการ “2 Networks, 2 Areas” โดยแบ่งเป็น 8 กิจกรรม ได้แก่ (1) การวิเคราะห์ตนเองของสถานศึกษา (2) การประสานเครือข่าย (3) การคัดกรองนักเรียนนักศึกษา (4) การจัดทำฐานข้อมูลนักเรียนนักศึกษากลุ่มเสี่ยง (5) การพัฒนาครูที่ปรึกษา (6) การตรวจตราความเรียบร้อยของนักเรียนนักศึกษาภายในและภายนอกสถานศึกษา (7) การอบรมพัฒนาและดูแล นักเรียนนักศึกษา และ (8) การสร้างเวทีแสดงความสามารถให้แก่ นักเรียนนักศึกษา และแจกคู่มือการดำเนินการสำหรับสถานศึกษาเพื่อให้มีแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติ รวมถึงสร้างกลุ่มไลน์สถานศึกษาต้นแบบ เพื่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระหว่างดำเนินการ

(2) **ขั้นวางแผน (Plan: P)** โดยคณะทำงานร่วมสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ตนเอง (SWOT analysis) ของสถานศึกษาที่เป็นพื้นที่เป้าหมายทั้ง 9 วิทยาลัย จากนั้นร่วมกันวางกลยุทธ์หรือวิธีการที่เหมาะสมในการดำเนินการในแต่ละกิจกรรมที่กำหนดไว้ตามคู่มือ โดยเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ สนทริยสนทนา และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

(3) **ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do: D)** โดยวิทยาลัยทั้ง 9 แห่ง ดำเนินการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ และตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในคู่มือ โดยคณะทำงานทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้น และกำกับดูแล ให้เกิดการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และสังเกตผล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงแนวทางให้เหมาะสม

▶ การดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย

ตรวจตราเฝ้าระวัง

พัฒนาครูที่ปรึกษา

พัฒนานักเรียน นักศึกษา

เปิดพื้นที่
แสดงความสามารถ

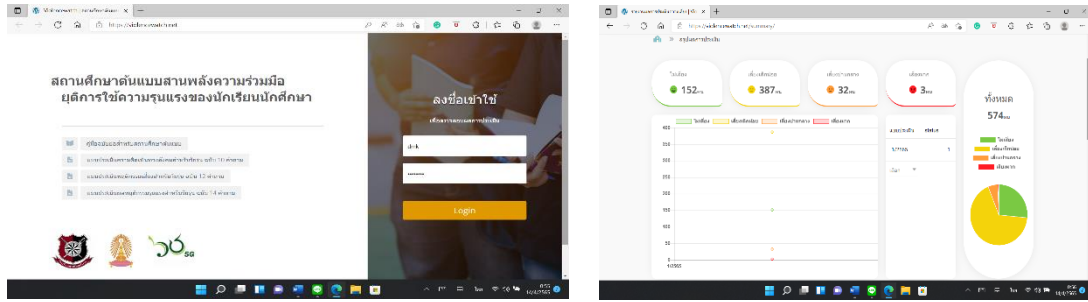
2.โครงการฯ จัดกิจกรรมจิตอาสาเปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่องรถจักรยานยนต์ และบำรุงรักษาเบื้องต้น สถานีตำรวจนครบาล ห้วยหมาก

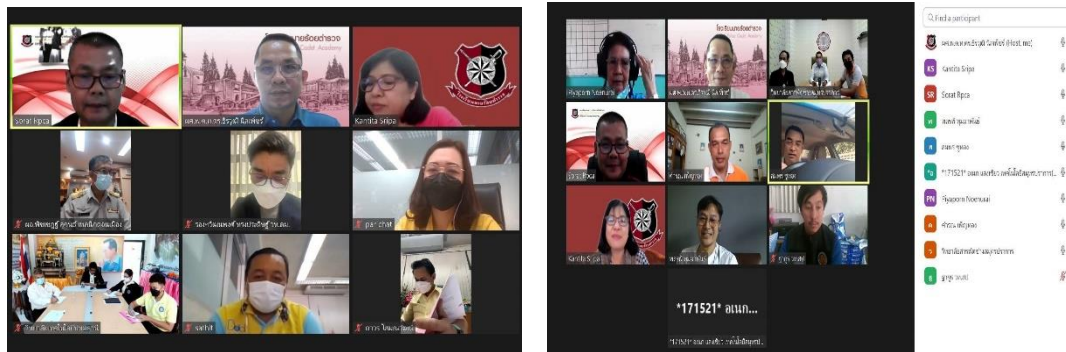
สร้างเครือข่าย

▶ การคัดกรองนักเรียน นักศึกษา และจัดทำฐานข้อมูล

▶ การกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา

(4) **ขั้นตรวจสอบ (Check: C)** ดำเนินการถอดบทเรียนผลสำเร็จในการดำเนินการ โดยตรวจสอบ แนวทางในการดำเนินงานตามคู่มือสำหรับสถานศึกษาต้นแบบตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนสำเร็จ ผลสำเร็จที่เห็นชัดเจนในแต่ละกิจกรรมและวิธีการวัดผลสำเร็จ ปัจจัยเงื่อนไขที่ช่วยให้การดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมาย ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการและวิธีการในการแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมของบุคลากรของสถานศึกษาและนักเรียนนักศึกษา วิธีการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมและผลการดำเนินการ รวมถึงความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาภายหลังการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด

(5) **ขั้นดำเนินการ/ปรับปรุงแก้ไข (Act: A)** คณะทำงานนำผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะจากขั้นตรวจสอบ มาปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานของสถานศึกษาในการป้องกันแก้ไขปัญหาค่าการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา ให้มีความชัดเจนและง่ายต่อการนำไปใช้อย่างต่อเนื่องต่อไป และปรับปรุงฐานข้อมูลให้สามารถใช้งานได้สะดวก และเกิดประโยชน์สูงสุดกับสถานศึกษา รวมถึงเชื่อมโยงการดำเนินงานโครงการกับภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาร่วมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามที่ได้ทำ MOU ร่วมกันไว้

5. ผลการดำเนินงาน

5.1 ผลการดำเนินงานตามกระบวนการ PDCA วงรอบที่ 1

(1) ได้องค์ความรู้สำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา โดยเผยแพร่เป็นบทความวิจัยในฐานข้อมูลระดับชาติ 2 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 Pathways, Circumstances, and Factors Associated with Youth Violence in Educational Settings โดยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ “The Journal of Behavioral Science” ฐานข้อมูล Scopus และ Web of Science

เรื่องที่ 2 The Model of Collaboration Integration for Preventing and Solving the Problem of Youth Violence in Educational Settings ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ “Current Psychology” ฐานข้อมูล Scopus และ SSCI

โดยได้ส่งบทความวิจัยประกวดโครงการนักวิจัยดีเด่น ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีงบประมาณ 2564 และได้รับรางวัลในระดับ “ดีเด่น”

(2) การดำเนินงาน อยู่ภายใต้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ซึ่งเป็นการวิจัยในลักษณะการดำเนินการแก้ไขปัญหของสถานศึกษาไปด้วย ทำให้ได้ผลลัพธ์จากการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจน เช่น สถานศึกษามีเครือข่ายเพิ่มมากขึ้นในการร่วมมือดำเนินการ มีการคัดกรองเด็กกลุ่มเสี่ยงที่ชัดเจนและมีการพัฒนาฐานข้อมูลเกี่ยวกับเด็กกลุ่มเสี่ยง และครูที่ปรึกษาได้รับการพัฒนาให้มีทักษะในการดูแลนักเรียนนักศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาได้กรอบแนวทางในการดำเนินการต่อเนื่องต่อไปโดยขับเคลื่อนร่วมกับเครือข่ายที่พัฒนาขึ้นจากการดำเนินการ

(3) ผู้บริหารของวิทยาลัยเทคนิคดอนเมืองซึ่งเป็นสถานศึกษาต้นแบบในการพัฒนากระบวนการต้นแบบ ได้ส่งหนังสือแสดงความต้องการนำผลจากการวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อการแก้ไขปัญหการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา โดยส่วนของผลงานที่นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่

- กรอบการดำเนินงานโครงการ DMTC for zero violence ที่สร้างขึ้นในขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนระยะยาวของสถานศึกษา

- แบบประเมินความคิดเห็นทางสังคมสำหรับวัยรุ่น (ASV-10) และแบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงสำหรับวัยรุ่น (ARB-12) ที่พัฒนาขึ้นในขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อใช้ในการประเมินเด็กกลุ่มเสี่ยงและจัดกลุ่มเสี่ยง

- ฐานข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับนักเรียนนักศึกษากลุ่มเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรง

(4) วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง ได้เชิญตัวแทนคณะทำงาน (รศ.พ.ต.อ.หญิง กัญญ์ฐิตา ศรีภา) ไปเป็นวิทยากรเพื่อให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา ในหัวข้อเสวนา “การบูรณาการองค์กรเครือข่าย” โครงการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา โดยบรรยายให้ความรู้กับครูปกครองและเจ้าหน้าที่ปกครอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวน 60 คน ในวันที่ 11 สิงหาคม 2563

(4) มีการเผยแพร่คลิปวิดีโอ “ต้นแบบบูรณาการเพื่อลดความรุนแรงในสถานศึกษา” ในสื่อออนไลน์ YouTube เพื่อเผยแพร่อย่างกว้างขวางสู่สาธารณชน ในนามคณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ตาม URI: <https://www.youtube.com/watch?v=4ASobcXj5ts&t=333s>

5.2 ผลการดำเนินงานตามกระบวนการ PDCA วงรอบที่ 2

(1) จากการติดตามตรวจสอบการดำเนินการและการถอดบทเรียนผลสำเร็จการดำเนินการพบว่า สถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้ง 9 แห่งดำเนินการตามหลักการ “2 Networks, 2 Areas” และ 8 กิจกรรมอย่างครบถ้วน โดย

เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาตามที่ได้วิเคราะห์ตนเองไว้ รวมถึงเลือกใช้วิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

(2) จากการถอดบทเรียนผลสำเร็จการดำเนินงาน สถานศึกษาทั้งหมดให้ข้อมูลว่า คู่มือที่จัดทำขึ้นสำหรับสถานศึกษาเป็นประโยชน์อย่างมาก โดยช่วยให้สถานศึกษามีทิศทางในการดำเนินการที่ชัดเจนขึ้นและสามารถใช้เป็นคู่มือในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไปได้

(3) สถานศึกษาทั้ง 9 แห่ง มีฐานข้อมูลนักเรียนนักศึกษาในกลุ่มเสี่ยงของแต่ละวิทยาลัยบนแพลตฟอร์มเดียวกัน แต่ละวิทยาลัยมีระบบในการคัดกรองนักเรียนนักศึกษาในกลุ่มเสี่ยงที่เชื่อมโยงกับระบบของฐานข้อมูล และมีรูปแบบเดียวกันในการบันทึกข้อมูลการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาโดยบันทึกในระบบออนไลน์บนแพลตฟอร์มเดียวกัน ซึ่งคณะทำงานได้กำหนดให้มีระบบการเข้าถึงข้อมูลและการรักษาความลับของข้อมูลของแต่ละวิทยาลัยอย่างรัดกุม

(4) แต่ละสถานศึกษาได้เครือข่ายเพิ่มขึ้นในการดำเนินการร่วมกันเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของสถานศึกษา เช่น เครือข่ายตำรวจในการเฝ้าระวังและจัดการปัญหา เครือข่ายผู้ประกอบการ หรือเครือข่ายนักจิตวิทยาในการพัฒนาครูที่ปรึกษา เป็นต้น

(5) จากการขอความร่วมมือให้สถานศึกษาทั้ง 9 แห่ง ส่งข้อมูลสถิติการใช้ความรุนแรงหรือการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาแก่คณะทำงานย้อนหลัง 5 ปี ตรวจสอบพบว่า สถิติการใช้ความรุนแรงหรือการทะเลาะวิวาทลดน้อยลงตามลำดับ และพบว่า สถิติการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาในปีปัจจุบันของบางสถานศึกษาภายหลังเข้าร่วมโครงการ มีค่าเป็น 0 ซึ่งบรรลุตามเป้าหมายของโครงการที่คาดหวังให้เป็น Zero Violence

6. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

6.1 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ

- (1) ความร่วมมืออย่างดียิ่งของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ
- (2) การรวบรวมข้อมูลเชิงลึกที่ครอบคลุมและเป็นระบบ จนสามารถวิเคราะห์ผลได้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานสำหรับสถานศึกษาตามหลักการ “2 Networks, 2 Areas” และแนวทางของ 8 กิจกรรมที่มีรายละเอียดชัดเจนและครอบคลุม
- (3) การดำเนินงานที่เป็นระบบชัดเจนภายใต้กระบวนการวิจัยและกระบวนการ PDCA ทั้งการเตรียมความพร้อม การร่วมวางแผน การดำเนินการตามแผน การกำกับติดตาม การประเมินผลสำเร็จ และการปรับปรุงแก้ไข ประกอบกับการมีคู่มือให้สถานศึกษาใช้ประกอบการดำเนินงานในทุกขั้นตอน
- (4) การกำกับติดตามผลเป็นระยะ และการมีช่องทางให้ประสานงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่องโดยใช้เทคโนโลยีออนไลน์ (Line group)
- (5) การมีแหล่งทุนสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน
- (6) การให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัดของทั้งผู้ดำเนินโครงการและสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

6.2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

- (1) ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญ มีนโยบายและกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการดำเนินการ
- (2) ครูมีความมุ่งมั่น ทุ่มเท และจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่
- (3) ได้รับความร่วมมือจากองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมตามความเชี่ยวชาญและตามภารกิจหน้าที่ของตนเอง เช่น องค์กรทหาร ตำรวจ สถานประกอบการ เป็นต้น

(4) การสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยกองทุนการศึกษา ที่เน้นการดำเนินการป้องกัน แก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา และมีการกำกับดูแลโดยท่านรองคณบดีอย่างต่อเนื่อง

(5) การมีงบประมาณที่เพียงพอในการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม (6) การมีเครือข่ายสถานประกอบการที่เข้มแข็ง ให้นักเรียนนักศึกษาได้ฝึกงานหรือฝึกทักษะอาชีพ ให้นักเรียนนักศึกษามีพื้นที่เชิงบวก และมีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจนขึ้น

(7) ความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ที่ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา ช่วยตรวจตรา ฝ้าระวัง และป้องปรามไม่ให้เกิดเหตุอย่างต่อเนื่อง รวมถึงร่วมจัดการปัญหาการใช้ความรุนแรงร่วมกับสถานศึกษา อย่างใกล้ชิดและดำเนินการอย่างรวดเร็ว

(8) ความเหนียวแน่นของเครือข่ายสถานศึกษาอาชีวศึกษาในพื้นที่ใกล้เคียง ที่ร่วมกันดำเนินการ ป้องกันแก้ไขปัญหา และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

(9) การมีเครือข่ายผู้ปกครองที่เข้มแข็งในการร่วมดูแลและเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน นักศึกษา และให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา

(10) การมีเครือข่ายชุมชนและศิษย์เก่าร่วมกันป้องกันแก้ไขปัญหา และให้ความร่วมมือในการเข้าร่วม กิจกรรมของสถานศึกษา รวมถึงการส่งต่อข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนนักศึกษาเพื่อการเฝ้าระวังได้อย่าง ทันทีทันที่

7. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ทำให้การดำเนินงานบางกิจกรรมของสถานศึกษามี ข้อจำกัด เช่น การตรวจตราเฝ้าระวังเหตุ การเยี่ยมบ้านนักเรียนนักศึกษา การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาร่วมกับ เครือข่ายที่มีอยู่ เป็นต้น รวมไปถึงการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน การกำกับติดตาม ตรวจสอบ และการสะท้อน ผลการปฏิบัติงาน มีข้อจำกัด มีแนวทางแก้ปัญหาโดยการจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อเทคโนโลยีออนไลน์ เช่น การ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเยี่ยมบ้านเป็นออนไลน์ การติดตามพฤติกรรมนักเรียนนักศึกษานานสื่อออนไลน์ การจัด กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ การอบรม หรือสัมมนาผ่านสื่อออนไลน์ เป็นต้น

8. ประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ

(1) การดำเนินโครงการนี้ สอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษาในด้านการวิจัยและการบริการวิชาการ โดยคณะทำงานใช้การบูรณาการวิจัยกับการบริการวิชาการให้แก่สถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย

(2) คณะทำงานสามารถนำผลการวิจัยและการบริการวิชาการไปบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอน ใน รายวิชา สังคมวิทยา จิตวิทยา และการเป็นพลเมือง ของคณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

*****

ภาพแสดงโมเดล
“2 Networks, 2 Areas”

แนวทางบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา

ตำรวจ

- สนับสนุนทำคดีในการตรวจพื้นที่
- ราบเยี่ยมบ้าน ป้องปราม และบันทึกประวัติเด็กกลุ่มเสี่ยง
- ป้องกัน ปรามปราบจุดเสี่ยง
- อบรมพัฒนานักเรียนนักศึกษา
- ราบรับเหตุและจัดการเหตุการณ์

สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์

- สนับสนุนเครื่องมือ สติ๊กเกอร์ และ โปรแกรมพัฒนาการเรียนนักศึกษา
- อบรมพัฒนาครู

สถานประกอบการ

- สนับสนุนการเป็นแหล่งฝึกอาชีพ
- ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการสถานบริการ

กรมกิจการเด็กและเยาวชน

- ประสานนโยบายและมาตรการเชิงรุก
- สนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชน
- สนับสนุนการคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ทหาร

- ให้ความรู้ อบรมพัฒนา
- ราบป้องกัน ปราบปรามจุดเสี่ยง

ครอบครัว

- ดูแล อบรม ฝึกอาชีพและฉีดวัคซีนความปลอดภัยเด็กและเยาวชน
- ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วัด

- อบรม จัดทาคาความปลอดภัยเด็กและเยาวชน

สื่อสารมวลชน / สื่อโซเชียลมีเดีย

- ควบคุมเนื้อหาสื่อที่กระตุ้นการเลียนแบบพฤติกรรมรุนแรง
- เปิดพื้นที่ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทางการสร้างสรรคภัยของเด็ก
- ให้สังคมตระหนักถึงภัยร้ายกับป้องกันและแก้ไขการใช้ความรุนแรง

ชุมชน

- ธารามเครือข่ายช่วยสร้างความเป็นหนึ่ง
- แจ้งเบาะแส
- ฐานดูแล ฝึกอาชีพ ความปลอดภัยเด็ก

ศูนย์/ศิษย์เก่า

- ธารามเครือข่ายช่วยสร้างกิจกรรมสร้างสรรค์
- ฐานพัฒนารุ่นน้อง

สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน

- ราบพัฒนา อบรมนักเรียนนักศึกษา
- จัดทำฐานข้อมูลเด็กกลุ่มเสี่ยง และพื้นที่เสี่ยง
- จัดทำแผนแก้ไข ปาผิดผิดผู้ผิดและเยาวชน

สำนักงานเขต

- สนับสนุนงบประมาณทำกิจกรรม
- เปิดพื้นที่เป็นเวทีให้นักเรียนนักศึกษาได้แสดงความสามารถ
- ราบฝึกอาชีพ ดูแลพื้นที่เสี่ยงในชุมชน

องค์การ/หน่วยงานต้นสังกัด
กำหนดนโยบายและมาตรการเชิงรุก
สนับสนุนการดำเนินการ ทำกับติดตาม และประเมินผล

2-Networks : สร้างเครือข่ายข้อมูล + เครือข่ายความร่วมมือ
2-Areas : เปิดพื้นที่สร้างความผูกพัน + พื้นที่แสดงความสามารถ

